

TOVERI

Lännen Suomalaisen Työväestön Äänenkannattaja

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:	
Yksi vuosikerta ..\$5.50	Kuusi kuukautta \$3.00
Kolme kuukautta ..\$1.60	Yksi kuukausi ..\$0.60
Canadaan, Suomeen ja ulkomaille:	
Yksi vuosikerta ..\$8.50	Kuusi kuukautta \$4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:	
One Year ..\$5.50	Six Months ..\$3.00
Three Months ..\$1.60	One Month ..\$0.60

No. 183

PERJANTAINA, ELOK. 6 P.—FRIDAY, AUGUST 6

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

KOKO EUROOPAN PORVARISTO VAPISEE BOLSHEVIKIKÄSISSÄ

Työläiset riemuitsevat ja porvarit valittavat punaisten joukkojen yhä vyöryessä eteenpäin

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 6, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
LONTOO, elok. 5 p.—Venäjän Sovjetliiton vastaus Englannin vaatimukseen että bolshevikijoukkojen eteneminen Puolassa on estettävä, on luonteeltaan kieltävä London Timesin mukaan. Lehti kertoo, että Venäjä on valinnut otettavan on se, ettei armeija tulisi toteuttamaan tähtäysmääräystä ja tulee olemaan tyytyväinen alnoastaan silloin kun se pääsee Varsovaan, joka on luovuttu heille ryöstettäväksi. (?)

Työväki riemuitsee.

Lontoo, elok. 5 p.—Milanossa, Italiassa oleva Daily Telegraphin kirjjeenvälittäjä, Beaubont, sähköttiä lehdelehen: "Venäjän tunkeutumisen Puolaa on synnyttänyt hämmingin, joka lähentelee paniikkia joissakin Euroopan pääkaupungeissa. Bucharest, Praagi, Budapest ja Wien ovat kiihottuneina. Kaikki naapurivaltiot ovat ryhtyneet nopeisiin varoitusvoimiensa toimenpiteisiin, sillä yksikään niistä ei voi olla varma siitä, ettei vaara uhkaksi heitä ensimmäiseksi. Bolsheviki armeijaa pidetään nyt maailman lujimpana.

Alnoa valtio, jota Keski-Euroopassa pidetään Venäjän bolshevikien kykenevä vastustajana, on Unkari, ja jotkut ovat todellisesti kääntyneet siihen suuntaan arvelen, josko tämä valta suostuisi yritykseen asettaa 100,000 tai 200,000 miehen armeija liikkeelle, josta Puolasta Euroopaa venäläisiltä.

Suurin vaara kaikkista on se helisevä ilo, mitä useimmat Euroopan maanmaansa sosialistit osoittavat Punaisten Armeijan etenemisen johdosta. Hallitusta erittäinkin pitävät sosialistijohdajat Punaisten Armeijan etenemistä "jumalan sallimukseksi".

Lontoo, elok. 5 p.—Liittolaisten Europa on tänään toisen sodan parasta, toisen suuren taistelun lähellä, seurauksena nopeasti tapahtuneista Puolan tapauksista. Se on mielellömpi mikä täällä vapaasti ilmastaan virallisissa ja ei-virallisissa piireissä. Venäjän Soviettiin hallitus ei ole vielä vastannut Britannian tiistaina lähettämää noottia, jossa uhattiin sotilaallisella sekaantumisella, ellei Venäjän joukot lakkaa etenemästä Puolassa. Tämän päivän uutiset osoittavat, että suuri Punaisten Armeija yhä painautuu eteenpäin mitä nopeammalla vauhdilla.

Pääministeri Lloyd George kuitenkin ilmoitti alahuoneessa että Venäjän vastaus on tulossa M. Kaminefille. "Jos Venäjän vastaus Britannian varotusnoottia on sellainen ettei se tyydytä, tulee Britannian hallitus varmasti ryhtymään toimenpiteisiin Puolan itsenäisyyden turvaamiseksi", sanoi Lloyd George. Samalla hän antoi ymmärtää että Tšekko-Slovakia tulisi yhtymään Puolaan. Kuitenkin oli pääministeri sitä mieltä, että Puolan-Venäjän kysymyksen ratkaisu vielä löydetään.

Britannia asestautuu.

Iso Britannia on jo alottanut sotavalmistelu Evening News'in kertomuksen mukaan. Tämä lehti teki sen hämmästyttävään julistukseen että se on otettava Britannian laivaston sotakannalle asettamiseksi ja että hallitus käsittelee parhaillaan suunnitelmia ryhtyä värväämään vapaaehtoisia palvelusta varten Puolassa.

Yleensä on brittiläisissä virallisissa piireissä vallalla se käsitys, että Soviettiin-Armeija on mennyt kaiken kontrollin ulkopuolelle ja että armeijan ylempi komento vastustaa Moskovan määräyksiä. Täällä ollaan sitä mieltä, että Lenine ja hänen siivillä virkamiensä ovat kykenemättömiä hallitsemaan sotakoneiston liikkeä, joka armoittomalla tavalla vyöryy länteenpäin. Brittiläiset usovat, jotka ovat tietoisia tilanteesta Venäjän taistelulinjain takana, sanovat että Lenine mielellään ehkäisee Punaisten Armeijan eteenpäin ryntäämistä, jos hän vaan voisi.

Puolan hallitus paennut.

Viralliset uutislähteet Varsovasta ovat ihmeteltävään vaitteilla, mitä tulee Puolan hallituksen liikkeisiin. On hyvin paljon mahdollista että Puolan hallitus on jo matkalla Cracowiin, katsoen siihen etenemiseen mi-

DARROW'N PUHE KOMMUNISTIE OIKEUSJUTUSSA

Kommunismin ihanne yhä vanha kuin ihmiskunta. Selitys punalipusta

(Federated Press)
CHICAGO, 29 p. heinäk.—Clarence Darrow piti täällä syytettyjen kommunistien puolustuspuheen.

Hän alkoi puheensa kello puoli 12 epp. Koko helteisen iltapäivän, yleisön tungskelellä tuomari Hebelin oikeussalissa, niin että kahden vartijan täytyi heitä torjua, Darrow jylsi ja murskasi valtion syyttäjien väitöksiä. Ajottain puhkesi kynelehti. Uudelleen hän kurottakse kauas kaiteen yli läheisesti tutustuttakseen valamiehistöä ihmisten vapauden kysymykseen. Merkittävää oli, että valamiehistö, joka oli västynyt 11 viikkoa kestäneestä todistusten ja väitösten esittelystä, kohdisti kaiken huomionsa puolustajan jokaiseen liikkeeseen ja sanan — seikka, jota yksikään toinen lakimies ei saanut osakseen tämän jutun aikana.

Inhimillinen vapaus oli huutoa. John Darrow perusteli väitöksensä. Iski valtion syyttäjän jesuittamaisuuteen. Häpäisi heitä valamiehistön laumavaistojen kiihottamisesta. Alkoi sitten neljäntuntin selittely, miten tämä juttu on vain yksi tapaus ihmisten vapautusjuttuun suuressa kammalissa. Ei ruvennut väittämään luokkataistelusta; vetosi vain puheeseen ja ajatuksien vapautteen ja myötätuntoon vähäväksille, milloin nämä tuovat julki päätöksensä vapautta sarronalaisuudesta. Tällä kohdenanoi myös tasapuolisuutta Neuvosto-Venäjää kohtaan ja siviilioikeuksien palauttamista Yhdysvaltoihin.

Kommunismin vanha ihanne. "Päällekantaja syyttää puolustettaviani, ystäväni, että nämä uskovat maiden valtaamisen ilman korvausta," sanoi Darrow. "Se on tosi. Mutta ovatko nämä ainoita ihmisistä, jotka tätä aatetta ovat opettaneet? Ei, te jyrä miehet, sitä on opetettu kautta aikojen. Mooses opetti sitä — mutta hän on kuollut, joten häntä ei voida asettaa syytteenne — onneksi Mooseskelle!"

"Kun minun oppinut avustajani (Mr. Forrest) väitti kommunismin olevan osan kristillisyyttä, niin valtion syyttäjä keskeytti hänet tyhjällä sukkeluudella, johon alnoastaan yleinsyyttäjä kykenee: 'Ovatko nämä pelurit Moosesen ja Kristuksen suoranaisia jälkeläisiä?'"

Kääntynyt syyttäjä Commerfordiin, joka oli tehnyt tuon kysymyksen, Darrow jatkoi:
"Kyllä, sitä he ovat! Ja te olisitte syyttäneet Kristusta — palkan edestä — jos olisitte olleet Galileassa siihen aikaan."

"Kyllä. Profeetat, opettajat ja kaikkien aikojen viisaat ovat opettaneet kommunismin, maan ja kaikkien sen tuotteiden yhteisöistusta. Ja tuolla opilla on palkkansa teissä ja teissä (osottaen jyrmeihin). Sitä on kaikissa, jotka köyhyyttä vähaavat — ei niin paljon omaansa, kuin toisten köyhyyttä."

Sammuttamaton aate.
"Minä en tiedä työskentelisi kömmunismiin käytännössä. Ettekä tekiän sitä tiedä; puolustettavani eivät tiedä; Lenin ja Trotski eivät tiedä. Mutta sen minä tiedän, että kapitalismi ei työskentele: se on syönyt maailman hirvittävästi tilaan, se on tallannut sivistyksen. Mutta ajatellaan, te voitte teurastaa ja sulkea vankilaan kaksikymmentä uneksijaa pelkästään sen takia, että he uskovat tähän ihmiskunnan ihanteeseen? Ajatellaan, voitko tuon ihanteen sammuttaa sulkemalla nämä miehet vankilaan?"

"Sanotaan näiden miesten hyväksyneen Leninin ja Trotskin suunnitelmat. Kyllä, hyvät herrat, sitä he ovat tehneet. Minkä te heille teette sen johdosta? Tahdon seistä heidän kanssaan tässä asiassa. En tiedä onko Leninin hallitus oikea; mutta ei kenkään vapautta rakastava ihminen, ei kukaan ihminen, joka kunnioittaa edes niitä periaatteita joihin oma tasavaltamme perustuu, halua vaihtaa Venäjän nykyistä hallitusta vanhaan. Ellei sodasta muuta hyötyä ollut, niin ainakin tsarismin loppu oli hyödyksi."

Punalipun symbolismi.
Korkeimmalleen kohosi Darrow'in

Bolshevismi järkyttää Amerikan pörssiäkin

NEW YORK, elok. 5 p.—Bolshevismi on järkyttänyt viime päivien ajalla pahasti New Yorkin pörssiä. Pankkiriiden on täytynyt pudottaa rahankorkoa pitäkseen markkinat tasapainossa.

Osakkeiden hinta yleensä on laskenut huomattavasti, yksin sellais-tenkin, jotka tavallisesti pysyvät normaalissa. Terästruustin, Southern ja Union Pacificin osakkeet kuitenkin olivat ellen jo kohoamaan päin. Alentumisen vakuuttavat asemiaan tuntijat johtuvan Euroopan epävarmasta tilanteesta ja bolshevikien voitoista.

NON-PARTISANISTIEIN TOIMINTA IDAHOSSA

NAMPA, Ida., 5 p. elok.—Idahon non-partisanistien konventiosissa, joka alkoi täällä keskiviikkona, nimettiin täydellinen ehdokaslista ensi vaaleihin. Kuvernööriehdokkaaksi valittiin Sherman D. Fairchild, Kunasta, ja senaattoriehdokkaaksi H. F. Samuels.

Non-partisanistien toiminta voittoa muut valtiolliset liikkeet Idahossa nykyään. Liiton kansallinen esimies, A. C. Townley, on valtiosta järjestämässä vaalitistelua. Suuri sirkusteloa on hankittu vaalipuuhien pitämistä varten ja se tulee kiertämään kylästä kylään aina vaalipäivien asti. Tyypillinen non-partisanistien ohjelma on hyväksytty.

SANTERI NUORTEVA VENÄJÄLLÄ

Luotettavien tietojen mukaan on Santeri Nuorteva joku päivä sitten saapunut Ruutaveliin, Viroon, josta on lähtenyt jatkamaan matkaansa Moskovaan.

Heinäk. 19 p:nä ilmestynyt Lontoon "Daily Herald" kertoo englantilaisien viranomaisista lähettäneen S. Nuortevan pois maasta brittiläisellä sotalaivalla. Lehti sanoo matkan maksavan 1,200,000 puntia.—Raiv.

kaunopuheisuus hänen ylistäessään punalippua.

"Ilmotat teille minkätähden jokainen tyranni — minkätähden jokainen ihminen, jonka sydän on kiinni rahakassissaan — vihaa tuota lippua," hän sanoi. "Kommunistinen Työväenpuolue ei tuota lippua keksinyt. Sosialistipuolue ei ole sitä keksinyt. 'Tuo lippu liehuu Bunkerhillin taistelussa, se liehuu Broadwaynassa. Ja Washington, Longfellow'n runon mukaan, käytti sitä ennenkuin tähtjuovikas sommiteltiin. Mutta punalippu keksittiin jo ammoon ennen näitä aikoja. Se oli tunnettu jo ennenkuin työmiehet sitä ensimmäin käyttivät yhteyssään muinaisen Rooman armeijoihin. Sen symbolismi on tullut auringon punasäteistä, jo ennenkuin historia alkoi muistilpanna ihmisten tekoja. Ja sittemmin siitä on tullut ihmiskunnan yhteisen veren tunnusmerkki. Sellaisena se oli ammattikunnan lippuna keskiajalla. Se on ollut tavallisen kansan lippu kautta vuositakojen. Ja siitä huolimatta, lähetättökö nämä miehet Jolietin vankilaan tai ei, se tulee olemaan tavallisen kansan lippuna kautta tulevien sukupolvien. Sillä se muistuttaa työväestön vanhaa sortoa. Se on työväen lippu, ettekä te voi sitä heiltä riistää päätöksellänne. Te ettei voi sitä riistää, ennenkuin työväenjoukkojen pitkälinen sorron-yö on poistettu — ja sen jälkeen se tulee hulmuamaan ihmiskunnan veljeyden jalona tunnusmerkkinä!"

Darrow puhui kahtena päivänä. Hänen jälkeensä puhui apulais-syyttäjä Frank Commerford. Ennen Darrow'ia puhui valtion syyttäjä Lloyd Heth kaksi tuntia, vastaten Darrowin työtoverin William Forrestin väitöksiin. Mutta hän ei vedonnut kertaakaan lakiin, haukuskelipa vain ylimielisesti puolustajalakimiehiä.

Puolustajien kaunopuheellisuus ei kuitenkaan voittanut luokkalin tekniikkaa. Yksi ainoa työmiehe oli valamiehistössä — ja hänkään ei ollut milloinkaan kuullut, että sellainen laitos kuin Sosialistipuolue on olemassa. Toiset olivat liikemiehiä ja korollaan-eläjiä, varmoilla ennakkoluuloilla varustettuja, jolle valtion syyttäjien käsky oli sama kuin laki. Niinpä havaittiinkin vastaajat syyllisiksi "salaliittoon hallituksen kumoamisen tarkoituksessa."

Oikaisu.—Toissapäivänä tuli mainitukseksi, että yksi syytetystä, William Lloyd Bross, sai 1—15 vuotta vankeutta. Pitää olla 1—5 vuotta vankeutta.

KANSANJOUKKO TEHNYT TUHOA DENVER POSTIN KIRJAPAINOSSA

Lakko kehittyi kansanliikkeeksi

DENVER, Colo., 5 p. elok.—Lakkoutuneiden katuväenryöryläisten ja rikkurien väiset metelit ovat saaneet kaupungissa kansanliikkeen luonteen. Taisteluissa tänään haavoittuivat poliisipäällikkö Armstrong ja 8 poliisia. Viisi katuväen särjettiin ja kansanjoukko teki hyökkäyksen katuväenryöryläisten omistaman vanhoilu-uudestaan tunnetun Denver Postin kirjapainoon, aiheuttaen paljon vahinkoa.

Illalla surmattiin etelä-osan katuväenryöryläisten yksi tuntematon henkilö, luultavasti rikhuri, ja useat saivat vaikeita vammoja.

Kansanliike laajeni valtavaksi tänään. Tuhattakunta työläistä oli kerääntynyt kaupungintalon edustalle, jossa lakkokomitea parhaillaan neuvotteli pormestarin kanssa, kun kadulle ilmestyi lujasti aseistettujen rikkurien ajamia katuväenryöryläisiä. Kansanmuodosti kulkevan ja pysäytti katuväenryöryläisten taistelua syntyi rikkurien kanssa ja meteli laajeni kohta yli kaupungin.

Kaksi ensimmäistä kadulle ilmestynyttä katuväenryöryläistä pahoin. Ikunat särjettiin, sisusta lyötiin palasiksi ja katot puhkaistiin. Katolilaisen tuomiokirkon edustalla kaatoi kansanjoukko kaksi väenryöryläistä. Rikkurit juoksivat tuomiokirkon turviin ja pysyivät siellä kunnes poliisi saapui paikalle.

Denver Postin edustalle kerääntyi suuri kansanjoukko kohta melkein alettua: Joukko hajaantui sen jälkeen, kun paloakoneet ja muut välineet oli rikottu. Sitä enemmän oli ikkunaruudut talosta lyöty sapaileiksi. Puoli 11 aikana kansanjoukko kokoontui Broadway-rakennuksen edustalle, jonne lakonrikurit on sijoitettu. Täällä ei kuitenkaan tapahtunut väkivaltaisuuksia.

Vapaaehtoisia värvätään.

Denver, Colo., 5 p. elok.—Pormestari Bailey antoi tänä iltana julistuksen, pyytään 2000 vapaaeht. auttamaan järjestyksen palauttamisessa kaupunkiin. Julistuksessa sanottiin, että ainakaan toistaiseksi ei sotaväkeä kutsuta kaupunkiin. Kaksi ihmistä on kuollut, 35 haavoittunut ja tuhansien dollarien arvosta omaisuutta hävitetty mellakoissa. Vielä myöhään illalla piti kansanjoukko valtaa kaupungissa.

Seltsemäntoista vangitsemista on toimitettu. Vangittujen joukossa ovat nuorukaiset C. F. McKee, 21-vuotias, ja L. Tannenbaum, 19-vuotias, joiden sanotaan johtaneen hyökkäystä Denver Postin kirjapainoon. Vaunuttalin luona ammuttu A. C. Smith kuoli myöhemmin.

Bulgaariassa laja kommunistipuolue

KONSTANTINOPOLI, elok. 5 p.—Tänne tulleiden kertomusten mukaan on Bulgariassa perustettu voimakas kommunistinen puolue entisen ministerin, Madjaroffin, johdolla.

Puolueen sanotaan toimineen salaisesti jo pitemmän aikaa ja kerrotaan, että se on harjoittanut kaikki 21 ja 45 vuoden välillä olevat jäsenensä käyttämään aseita tarkoituksella yhtä Venäjän bolshevikien "oman maan porvariston ja imperialistien kukistamiseksi."

He julkasevat useita sanomalehtiä joihin päivittäisiin kerrotaan Venäjän bolshevikien ansioista ja voitoista sekä kehoitetaan bulgaarialaisia liittymään venäläisten toverien liittoon.

JACK CARNEYN KARKOTUSMÄÄRÄYSET PERUUTETTU.

DULUTH, Minn., 5 p. elok.—Hallituksen siirtolaisuusviranomaiset ovat peruuttaneet Truth-lehden toimittajaa Jack Carneyä vastaan annettua karkotusmääräyksen sen jälkeen kun Carney on saanut vankeustuomiota Duluthissa ja Chicagossa. Carney tuomittiin 1—5 vuoden vankeuteen juuri päättyneessä Kommunistisen Työväenpuolueen jäsenten oikeusjutussa.

Vaativat Unkarin lahtari-agentin karkoittamista

NEW YORK, 5 p. elok.—Amerikkassa toimivan Unkarin joutalaisten liiton toimeenpaneva neuvosto hyväksyi illalla päätöslauseen, jossa vaaditaan tässä maassa virallisilla asioilla kiertelevän Unkarin valkosenhallituksen agentin, Karl Huszarin, karkoittamista maasta "ei-haluttuna" muukalaisena. Huszar on yksi Unkarin entisiä pääministeriteitä, ja nykyisen hirmuhallituksen toimivia jäseniä. Tässä maassa on koettanut kerätä varoja hallitukselle, mutta onkin kohdannut maamiestensä halveksimisen kaikkialla. Unkarilaisen työväenliiton puhujat kulkevat samojia seutuja kuin Huszar, paljastaen hänen matkansa tarkotusta työväestölle.

Churchill tilille pahoista töistä

Olemme jo ennen julkaisseet asialkirjan niistä salaisista juonittelusta, joilla Englannin sotaministeri Churchill on pettänyt parlamenttia antamalla sen tietämättä miehisiä ja varoja Kolshakin sotaretken tukemiseksi.

Näiden paljastusten johdosta lausui "Daily Herald", että Churchillia syytetään mitä törkemästä poliittisesta rikoksesta. Hän on ollut salaliitossa vierasta valtaa vastaan asiamiesten avulla, kun hän on antanut englantilaisia sotaväenryöryläisiä. Englannin ministeri on noudattanut Kolshakin määräyksiä. Se on valtiopetosta, — Churchill petti parlamenttia ja kansaa, kun hän järkevistä valkoista armeijaa väittäen siinä punaiseksi ristiksi. Churchill joka näennäisesti oli helppo oli lujatahainen ja uhrasi epämielisiä miehiä ja varoja vieraseen selkällä.

Tätä rikosta ei voida hiljaisuudessa sivuuttaa. Ei riitä että hän ottanut eronsa. On tarpeeksi perusteita saattaa hänet rangaistukseen. Kun häntä on syytetty valtiopetoksesta, saa hän vastata alahuoneessa.

Ihmisjahti käynnissä Illinoisissa

ST. LOUIS, Mo., 5 p. elok.—West Frankfortin kaupungissa, Illinoisissa, on 3000 nouseva kansanjoukko ottanut vallan käsiinsä ja temmeltänyt vuorokauden. Kahdeksan henkilöä arvelaan surmatuksi, 40 haavoittuneeksi ja useita ulkomaaisten asuutoja on poltettu.

Meteli alkoi, kun tänään vangittiin kaksi henkilöä epäluulonalaisena 19-vuotiaan Amiel Calceterran ja 18-vuotiaan Tony Hempelin murhaan. Kansanjoukko kerääntyi vankilan edustalle aikomuksella lynchata epäluulonalaiset, mutta vangit oli ennätetty poistaa toiseen paikkaan.

Kaksi komppania Illinoisin jalkaväkeä on komennettu West Frankfortiin.

Kansanjoukko on etsinyt murhauksia ulkomaaisten kaupunginosaista ja tämän ihmisjahdin aikana tapahtuivat yllämainitut väkivaltaisuuudet.

DE VALERA SALAPERÄISESTI KADONNUT

NEW YORK, 5 p. elok.—Irlannin "tasavallan presidentti" Eamonn de Valera on kadonnut julkisuudesta salaperäisellä tavalla. Kuluneen kahden vuorokauden aikana lähimmät ystävänsä eivät ole saaneet hänestä vähintäkään tietoa. De Valeran Irlantilaisien ystävien otaksua, että hän olisi poistunut Washingtoniin, ei liioin pitänyt paikkaansa, kun li motettiin, että Washingtonin tuttavat eivät ole nähneet de Valeraa.

PALJON VIINOJA HALLITUKSEN TAKANA

NEW YORK, 5 p. elok.—Hallituksen lujkojen takana Yhdysvaltain varastohuoneissa on säilytettävänä virallisesti 54,000,000 gallonaa whiskeyä, eli 15,000,000 gallonaa vähemmän kuin tammikuun 16 p:nä, jolloin kieltolaki astui voimaan, ilmoittaa kieltolakkikomissioneri Kramer.